

Република Србија
Министарство заштите животне средине

***СМЕРНИЦЕ
ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ПО ЈАВНОМ
КОНКУРУСУ ЗА ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ ПРОЈЕКТИМА
ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
КОЈЕ РЕАЛИЗУЈУ УДРУЖЕЊА И ДРУГЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ
ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА У 2019. ГОДИНИ***

Као саставни део Јавног конкурса за доделу средстава за подршку пројектима цивилног друштва у области заштите животне средине у **2019.** години. **објављују се Смернице за подносиоце предлога пројеката** које су дате кроз четири поглавља:

1. Смернице које се односе на захтеве конкурса, тематске области пројеката, условима учешћа, процедури спровођења јавног конкурса, избору пројеката и начину доделе средстава;
2. Смернице за израду предлога пројекта;
3. Смернице за израду финансијског плана (буџета) пројекта;
4. Смернице које се односе на управљање пројектом и информације које су од значаја будућим корисницима средстава (обавезе које настају након одабира пројеката и потписивања уговора; правила и процедуре финансијског управљања пројектом).

1.

СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЗАХТЕВЕ ЈАВНОГ КОНКУРСА, ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ ПРОЈЕКТА, УСЛОВИМА УЧЕШЋА, ПРОЦЕДУРИ СПРОВОЂЕЊА ЈАВНОГ КОНКУРСА, ИЗБОРУ ПРОЈЕКТА И НАЧИНУ ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА (конкурс и конкурсна процедура)

Предмет Конкурса је додела финансијских средстава за подршку пројектима цивилног друштва у области заштите животне средине, које спроводе удружења и друге организације цивилног друштва, а који су од јавног интереса.

Под пројектом од јавног интереса сматрају се пројекти у којима се искључиво и непосредно следе јавне потребе и који су усмерени на остваривање општекорисног циља за локалну или ширу заједницу.

Предложени пројекат треба да буде усклађен са циљем конкурса и јавним политикама (стратешким, односно другим документима јавних политика) у тематској области у којој се пројекат реализује.

Општи циљ јавног конкурса: заштита и унапређење животне средине у оквиру следећих тема и области:

1. **Заштита природе** - еколошка мрежа и заштићена подручја;
2. **Климатске промене** – пољопривреда, енергетика, саобраћај, шумарство и воде;
3. **Циркуларна економија - Еколошко предузетништво** – еколошка мрежа, заштићена подручја, циркуларна економија;
4. **Грађански активизам** – примена закона из домена заштите животне средине, управљања отпадом и отпадним водама, стратешке процене и процене утицаја на животну средину; заштите од загађења ваздуха и заштите од буке;
5. **Природа у урбаним срединама** – пошумљавање, урбане баште, урбани џепови, паркови, зелени кровови;
6. **Догађаји и екологија:** еколошка мрежа и заштићена подручја, циркуларна економија.

Детаљне информације о начину реализације наведених тема, области, циљева и активности:

I Заштита природе:

Циљ пројектног задатка је заштита и унапређење квалитета природе.

- **Активности:**

1. спровођење активних мера на очувању врста и станишта, заштићених подручја и еколошке мреже у сарадњи са управљачима;
2. прикупљање података о стаништима и врстама у сарадњи са академским и стручним институцијама;
3. Медијска промоција кроз дигиталне медије, дигиталне апликације, тв емисије, спотове, веб блогове и портале, еко новинарство;
4. Организација практичних образовних активности које подижу ниво знања и вештина о заштити природе.

- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области:

1. унапређено стање биодиверзитета и геодиверзитета на одређеном подручју;
2. сакупљени и обрађени подаци са предлогом унапређења станишта или врсте на одређеном локалитету;
3. повећање присутности теме заштите природе у медијима;
4. повећање нивоа знања и вештина из области заштите животне средине.

- **Области:** еколошка мрежа, заштићена подручја.

- **Корисници пројекта (циљна група):** локална заједница, управљачи заштићених подручја и еко мреже, научне и стручне, истраживачке организације, државна управа, локална самоуправа, савети корисника заштићених подручја, итд.

II Климатске промене:

- **Циљ пројектног задатка** је интеграција области климатских промена у секторске и опште локалне политике.

- **Активности:** промоција значаја и добити од: прилагођавања/адаптације на измењене климатске услове и смањења ГХГ-митигација, у одабраном сектору.

- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области: повећање информисаности и знања на нивоу локалне самоуправе из области климатских промена у одабраном сектору. Резултат треба да буде и анализа стања и препорука за унапређење на нивоу локалне самоуправе или региона.

- **Области:** пољопривреда, енергетика, саобраћај, шумарство и воде.

- **Корисници пројекта (циљна група):** локална самоуправа, пољопривредни произвођачи, јавна предузећа, управљачи природних добрара, итд.

III Циркуларна економија -Еколошко предузетништво:

- **Циљ пројектног задатка** је одржив развој - одрживо пословање ОЦД-а; подстицање сарадње на пројектива између ОЦД-а и бизнис сектора.
- **Активности:**
  1. Подстицање одрживог коришћења заштићеног подручја кроз пружање услуга и организацију активности у природи (пешачење, посматрање птица, активности на рекама, бициклизам и слично)
  2. Производња, промоција и продаја еко производа и услуга- који поштују принцип циркуларне економије.
- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области: организована и испромовисана активност. Произведени, промовисани и продати производи.
- **Области :** еколошка мрежа, заштићена подручја, циркуларна економија.
- **Корисници пројекта (циљна група):** ОЦД, привредни сектор, деца, млади, грађани трећег доба, итд.

IV Грађански активизам:

- **Циљ пројектног задатка** је јачање и подизање капацитета ОЦД-а за грађански активизам.
- **Активности:**
  1. Промоција потребе учешћа јавности у доношењу одлука;
  2. Организација промотивних и образовних активности за подизање нивоа знања и деловања у области управљања отпадом и отпадним водама; заштите од загађења ваздуха и заштите од буке;
  3. Промоција ефикасног и ефективног спровођења законодавства у области заштите животне средине и унапређење међусекторске сарадње.
- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области: побољшана сарадња грађана и доносиоца одлука, повећано знање из наведених области.
- **Области:** примена закона у области заштите животне средине и природе; управљања отпадом и отпадним водама; стратешке процене и процене утицаја на животну средину; заштите од загађења ваздуха и заштите од буке у животној средини.
- **Корисници пројекта (циљна група):** органи државне управе; локална самоуправа; тужилаштво; привреда; јавност итд.

V Природа у урбаним срединама:

- **Циљ пројектног задатка** је унапређе квалитета живота у урбаним срединама.
- **Активности:** Озелењавање и уређење јавних простора.

- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области: повећање процента зеленила - новоформираним зеленим површинама, у урбаној средини и њихова одрживост; уређен јавни простор.
- **Области:** пошумљавање, урбане баште, урбани џепови, паркови, зелени кровови.
- **Корисници пројекта (циљна група):** деца, млади, грађани трећег доба, привреда, локална самоуправа итд.

VI Догађаји и екологија:

- **Циљ пројектног задатка** је подизање нивоа свести о значају заштите животне средине кроз организацију догађаја.
- **Активности:** организација догађаја који промовишу заштиту животне средине и који имају медијску покривеност; фестивали; кампови; радионице; уметнички еколошки догађаји и дођагаји који промовишу активан боравак у природи .
- **Резултати** који се очекују након спроведених пројектних активности из ове области: повећање образовања о теми заштите животне средине и присутности теме заштите животне средине у медијима.
- **Области:** еколошка мрежа и заштићена подручја; циркуларна економија.
- **Корисници пројекта (циљна група):** деца, млади, грађани трећег доба, привреда, локална самоуправа, државна управа, медији, итд.

Ради остваривања циља пројекта подносилац пријаве треба да изабере једну од VI горе наведених тема коју ће спровести кроз једну или више активности и области.

Предложени пројекти, усаглашени са општим циљем конкурса, треба да за резултат имају остварене конкретне и мерљиве резултате .

Општи подаци и услови за учешће на Конкурсу

Опредељена средства – Средства за пројекте по овом конкурс у износу од 50.000.000,00 (словима: педесетмилиона) динара утврђена су у члану 8. Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину (Службени гласник РС^с, бр. 95/18) раздео 25, глава 25.2 Зелени фонд Републике Србије, функција 560 Програм 0404 Управљање заштитом животне средине, програмска активност ПА 0012 Подршка пројектима цивилног друштва у области заштите животне средине; економска класификација 481 – дотације невладиним организацијама.

Пројектном пријавом може се потраживати највише до 90% укупно потребних средстава.

Минимални износ који се може потраживати је 300.000,00 (словима: тристахиљада) динара, а максимални износ је 2.000.000,00 (два милиона) динара.

Очекивани датум почетка реализације изабраних пројеката: јун 2019.

Трошкове који се потражују од Министарства и трошкове који се обезбеђују из других извора треба јасно раздвојити, тако да нема преклапања финансирања исте активности из различитих извора.

Услови

1. **Општи услови:** Право учешћа на Конкурсу имају удружења, задужбине (које су основане ради остваривања општекорисног циља) и фондације, уписане у Регистар Агенције за привредне регистре, у чијим циљевима (утврђеним статутом) мора бити наведено да се остварују у области заштите животне средине.

2. **Остали услови** - По наведеном Конкурсу могу се предложити пројекти:
  - који се реализују на подручју Републике Србије;
  - чије пројектне активности се могу реализовати у трајању не дужем од шест месеци (оквирно: јун - новембар 2019. године);
  - који се односе на једну од утврђених тема конкурса;
  - једна организација, као носилац, може предложити само један пројекат.

Носиоци пројекта могу да реализују пројекат индивидуално или у сарадњи са партнерима (локална самоуправа, привредни сектор, академска заједница, стручне установе, друге ОЦД, медији и др). У случају да пројекат реализује више организација цивилног друштва, нужно је да је једна водећа и да се јавља у улози подносиоца пријаве, односно носиоца пројекта и потписника уговора и уговорних обавеза.

Поступак и процедуре спровођења јавног конкурса , потребна документација и рок за предају пријава
--

Објављивање конкурса:

Јавни конкурс се објављује на интернет страници Министарства (www.ekologija.gov.rs), порталу е-Управа (www.euprava.gov.rs) и огласној табли Министарства.

Текст јавног конкурса, обрасци и пратећа документација која је саставни део јавног конкурса могу се преузети на интернет страници Министарства и порталу е-Управе.

Документација која се подноси приликом конкурсисања – подношења пријаве:

1. **Фотокопија ОП обрасца (оверени потписи лица овлашћених за заступање)**
2. **Комплетно попуњени следећи обрасци:**
  - 2.1. Образац бр. 1 - Општи подаци о подносиоцу Пријаве и предлогу пројекта;
  - 2.2. Образац бр. 2 - Пројектни оквир;
  - 2.3. Образац бр. 3 - Буџет пројекта;
  - 2.4. Образац бр. 4 - Биографије пројектног тима.

Рок за подношење пријава

Рок за подношење пријава је 15 дана од дана објављивања јавног конкурса на интернет страници Министарства.

Начин достављања документације и крајњи рок за предају пријава

Конкурсна документација се доставља у једном примерку (као организована целина - повезана у фасцикли или сл.) у **затвореној коверти поштом** на адресу назначену у предметном конкурсном или се **предаје лично**, у писарници републичких органа управе на адресу назначену у предметном конкурсном. На полеђини коверте неопходно је написати пуно име и адресу организације.

НАПОМЕНА: Конкурсна документација доставља се и у електронском облику, на **адресу konkursOCD2019@ekologija.gov.rs**, у пдф формату, у наведеном року.

Приликом слања конкурсне документације, потребно је да се иста достави на начин да се у **наслову мејла (Subject) види назив организације и назив пројекта**; нпр: Еколошко друштво XXX – Пројекат XXX.

Пријаве које су достављене само електронском поштом неће бити разматране.

Непотпуне и неблаговремене пријаве, пријаве које садрже друге недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину пријаве или је није могуће вредновати према задатим критеријумима, као и пријаве које не испуњавају наведене захтеве неће бити разматране.

Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата у пошти најкасније до назначеног датума, без обзира на датум приспећа у Министарству, или предата лично у писарници републичких органа управе до назначеног датума (на адресу која је назначена у предметном конкурсном).

Пријаве и приложена документација остају у архиви и не враћају се.

Критеријума за избор пројеката:

- **Референце пројекта:** начин реализације пројектних активности у оквиру одабране тематске области (величина циљне групе обухваћена пројектом; партнерства на пројекту, иновативни приступ решавања одабраног проблема, практично решавање одабраног проблема); очекивани резултати пројекта; могућност развијања пројекта и његова одрживост; усклађеност пројектних активности са принципоима заштите животне средине;
- **Циљеви који се постижу:** могућност имплементације пројекта; степен унапређења стања у области у којој се пројекат спроводи; обим задовољавања јавног интереса – усаглашеност са стратешким и другим документима јавних политика у области заштите животне средине; промоција родне равноправности; јачање улоге рањивих друштвених група;
- **Буџет пројекта:** суфинансирање пројекта из других извора (висина потраживаних средстава, извори суфинансирања); оправданост буџета пројекта; законитост и ефикасност раније коришћених средстава;
- **Квалификације пројектног тима;**
- **Претходно искуство** организације у области заштите животне средине и у тематској области на коју се односи предлог пројекта.

Ближа мерила за вредновање и рангирање пријављених пројеката:

Критеријуми за одабир пројеката	Максималан број бодова
Референце пројекта	40
Циљеви који се постижу	22
Буџет пројекта	18
Квалификације пројектног тима	12
Претходно искуство организације у области заштите животне средине и у тематској области на коју се односи предлог пројекта	8
Укупан максимални број бодова	100

Начин вредновања и рангирања по утврђеним критеријумима и мерилима:

Критеријуми за избор пројеката	Подкритеријуми за одабир пројеката са максималним бројем бодова	Опис подкритеријума за одабир пројеката	Максималан број бодова	Остварен број бодова
Референце пројекта: МББ 40	Начин реализације пројектних активности у оквиру одабране тематске области МББ 20	Величина и структура циљне групе обухваћена пројектом - број корисника, људи и организација, који ће осетити бенефите и ефекте пројекта - директно; МББ 5	0-5	
		Партнерства на пројекту МББ 4	0-4	
		Иновативни приступ решавања одабраног проблема МББ 3	0-3	
		Практично решавање одабраног проблема МББ 8	0-8	
	Очекивани резултати пројекта МББ 10		0-10	
	Могућност развијања пројекта и његова одрживост МББ 7		0-7	
	Усклађеност пројектних		0-3	

	активности са принципима заштите животне средине МББ 3			
Циљеви који се постижу: МББ 22	Могућност имплементације пројекта МББ 8		0-8	
	Степен унапређења стања у тематској области у којој се програм спроводи МББ 7		0-7	
	Обим задовољавања јавног интереса - усаглашеност са стратешким и другим документима јавних политика у области заштите животне средине МББ 5		0-5	
	Промоција родне равносправности МББ 1		0-1	
	Јачање улоге рањивих друштвених група МББ 1		0-1	
Буџет пројекта МББ 18	Висина потраживаних средстава МББ 2	Потражује се до 90% средстава	1	
		Потражује се до 60% средстава	2	
	Извори суфинансирања: МББ 3	Сопствени приходи, поклони, донације	1	
		Буџет Р.Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе	1	
		Инострани фондови	1	
	Оправданост структуре и висине трошкова буџета МББ 10		0-10	
	Законитост и ефикасност раније	Да - оправдана	0-3	
Не (нису)		2		

	коришћених средстава (да ли су раније коришћена средства буџета и да ли су испуњене уговорне обавезе) МББ 3	коришћена средства)		
Квалификације пројектног тима МББ 12			0-12	
Претходно искуство организације у области заштите животне средине и у тематској области на коју се односи предлог пројекта МББ 8			0-8	
Σ 100				

МББ - Максималан број бодова

Максималан број бодова на основу ове ранг листе је 100, а минимални број бодова је 50 да би подносилац пријаве могао да буде корисник средстава.

У случају истог броја бодова, предност ће бити дата пројектима који остваре већи број бодова на критеријуму следећим редоследом: квалификације пројектног тима; претходно искуство; очекивани резултати пројекта; буџет пројекта; степен унапређења стања у тематској области; практично решавање проблема.

Ради потпунијег сагледавања квалитета предлога пројекта Комисија може тражити појашњења предлога пројекта. Комисија може да предложи ревидирање активности и буџета предлога водићи рачуна о укупном износу расположивих средстава по конкурсу, усаглашености трошкова за поједине намене са истим или сличним трошковима код других пројеката и другим чињеницама од утицаја на суфинансирање пројеката и приоритете расписаног јавног конкурса.

Приликом вредновања програма Министарство ће узети у обзир да ли је у претходне две године раскинут уговор са подносиоцем пријаве због ненаменског трошења буџетских средстава.

Министарство задржава право да по предметном конкурсу не додели укупно опредељена средства, уколико квалитет предложених пројеката није задовољавајући, односно нису испуњени захтевани услови.

Поступак одлучивања

За спровођење конкурса Министарство образује конкурсну комисију (у даљем тексту Комисија).

Комисија утврђује Листу вредновања и рангирања пријављених пројеката, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење пријава и исту објављује на интернет страници Министарства, порталу е- Управа и огласној табли Министарства.

Учесници конкурса имају право увида у поднете пријаве и приложену документацију, у року од три радна дана од дана објављивања Листе вредновања и рангирања пријављених пројеката.

На Листу вредновања и рангирања пријављених пројеката учесници конкурса имају право приговора, у року од осам дана од дана њеног објављивања.

Одлуку о приговору Министарство доноси у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Одлуку о избору пројеката Министарство доноси у року од 30 дана од истека рока за подношење приговора и исту објављује на интернет страници Министарства, порталу е- Управа и огласној табли Министарства.

Начин доделе и коришћење средстава

Након доношења, односно објављивања одлуке о избору пројекта са носиоцем пројекта се закључује уговор којим се прецизно одређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: утврђен предмет уговора, рок у коме се пројекат реализује, конкретне обавезе уговорних страна, износ средстава и начин обезбеђења и преноса средстава, инструменте обезбеђења за случај ненаменског трошења средстава обезбеђених за реализацију пројекта, односно за случај неизвршења уговорне обавезе – предмета пројекта и повраћај неутрошених средстава, начин извештавања и потребну документацију која се доставља у циљу правдања утрошка одобрених средстава, као и друга питања која су од значаја за реализацију пројекта.

Пренос средстава за изабране пројекте биће извршен у складу са прописима којима се уређује пренос средстава и отварање рачуна корисника јавних средстава (организације чији пројекти буду изабрани за суфинансирање биће у обавези да доставе број наменског рачуна који је отворен код Управе за трезор).

Корисник средстава дужан је да пре склапања уговора Министарству достави изјаву да средства за реализацију одобреног пројекта нису на други начин већ обезбеђена као и изјаву о непостојању сукоба интереса и интерни акт о антикорупцијској политици.

У случају да се носилац пројекта не одазове закључењу уговора у року од 7 дана, сматраће се да је одустао од закључења уговора.

Одобрена средства се могу користити искључиво за реализацију одобреног пројекта и у складу са закљученим уговором.

Такође, након објављивања Одлуке о избору пројеката неопходно је да носиоци изабраних пројеката Министарству доставе и бланко соло меницу која је уписана у Регистар Народне банке, као инструмент обезбеђења извршења уговорне обавезе и менично овлашћење;

Поред горе наведене документације подносилац пријаве је обавезан да достави писане сагласности надлежних установа и органа, уколико то Пројекат захтева.

Реализација пројектних активности које подразумевају коришћење финансијских средстава одобрених од стране Министарства не може почети пре потписивања уговора.

Уговором се могу утврдити и посебна ограничења (лимити) за одobreне буџетске ставке.

2.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПИСАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА

Уводне напомене:

О садржају пројекта

У циљу добијања јасних и потпуних података о предложеном пројекту, потребно је доставити податке, који подразумевају:

1. Податке о самом пројекту – области и проблему којим се бави;
2. Податке о особама/тиму задуженим за реализацију пројекта и спровођење пројектних активности;
3. Податке о потребним финансијским средствима.

Опис пројекта треба да садржи:

- опис проблема који је предмет пројекта и сврха пројекта (начин на који се доприноси решавању постављеног проблема)
- дефинисан и јасно постављен циљ који се жели постићи;
- циљна/е група/е, којој је пројекат намењен – корисници;
- начин реализације циља - врсту активности наведене хронолошким редом дешавања и описом активности, начином спровођења и дужином трајања активности;
- резултати који се постижу, мерљиви резултати пројекта;
- податке да ли је пројекат одржив;
- временски оквир пројекта - време потребно за реализацију пројекта (изражено у броју месеци, са предлогом датума почетка и датума завршетка пројекта), односно пројектних активности за које су потраживана средства (ако је реч о вишегодишњем пројекту);
- локација на којој се одвијају пројектне активности,
- подаци о особама ангажованим у пројекту;
- приказ укупних трошкова пројекта (буџет пројекта) и др.

Неопходно је да детаљан опис пројекта дâ одговоре на горе наведена питања на јасан, лако читљив и разумљив начин, да дâ податке о лицима која ће реализовати пројекат, о партнерима, добијеним сагласностима и сл.

Описати тренутно стање и последице тог стања које се жели променити. Јасно приказан опис проблема доводи и до јасног представљања сврхе пројекта и циља који се жели постићи.

Циљ пројекта

Циљ пројекта треба да буде:

- Јасно дефинисан (јасно описано шта се постиже реализацијом пројекта);
- Мерљив (мора постојати начин да се сазна да ли је циљ постигнут);
- Доступан (остварљив – с обзиром на расположива средства, људске ресурсе, време и енергију);
- Релевантан (јасно повезан са целокупном сврхом пројекта);
- Временски ограничен (одређивање времена потребног за постизање задатог циља).

Циљна група

Потребно је навести коме је пројекат намењен (у зависности од постављеног циља, то могу нпр. бити ученици нижих разреда основне школе, или шира стручна јавност, или грађани одређеног града, насеља, итд). Један пројекат може бити усмерен на једну или више циљних група.

Поред дефинисања структуре циљне групе, пожељно је дефинисати и њену величину када је то могуће (бројност – нпр.: 20 ученика 1-4. разреда основне школе)

Начин реализације циља – врста активности

До остварења постављеног циља долази се реализацијом одређених активности. Те активности најчешће су груписане, а у оквиру сваке од група постоји више активности (нпр. група активности – видљивост пројекта, врсте активности могу бити: медијско праћење пројекта – гостовање на радио и ТВ станицама, објављивање чланака у новинама или часописима, израда визуелних обележја пројекта – плаката, бецева, итд. На сличан начин могу се објаснити активности за остале садржаје). Све активности треба да буду јасно описане и да воде ка остварењу постављеног циља.

Резултати пројекта

Резултати пројекта воде одговору на питање да ли је постигнут циљ пројекта. Да би се одговорило на то питање резултати морају бити мерљиви (нпр: одржано 20 радионица; организована 2 семинара, одштампано 200 плаката, итд.).

Праћење и процена постигнућа (мониторинг и евалуација)

Навести начин на који ће се вршити праћење пројекта, које треба да доведе и до одговора о постигнућима пројекта (нпр. за активност: организација трибине - број присутних, број дискусија, закључци, и сл. – све то говори о томе да ли је и у којој мери постигнут постављен циљ).

Одрживост

Потребно је навести да ли је пројекат одржив, тј. да ли ће након истека уговора и утрошка одобрених финансијских средстава бити могуће наставити пројекат.

Временски оквир пројекта

Време потребно за реализацију пројекта (изражено у броју месеци, са предлогом датума почетка и датума завршетка пројекта).

Локација на којој се одвијају пројектне активности

Навести место (општину) и локације на којима ће се реализовати пројектне активности. Некада је пројектом обухваћено више општина, па то треба и навести.

Подаци о особама ангажованим у пројекту

Навести имена и презимена особа које ће учествовати на пројекту, њихове функције у пројектном тиму, а њихове квалификације доставити у биографији. Овде је потребно навести формално образовање, неформално образовање и релевантно искуство у другим пројектима или на пословима који су повезани са њиховим функцијама у тиму.

Приказ укупних трошкова пројекта (буџет пројекта – исказује се у посебној табели)

3. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА (БУЏЕТА) ПРОЈЕКТА

Уводне напомене

Финансијски план (буџет пројекта) представља новчано изражавање активности потребних за реализацију пројекта. Финансијски план пројекта чине само трошкови неопходни за реализацију пројекта. Трошкови исказани у Финансијском плану треба да се заснивају на стварним ценама и стандардним тарифама, што значи да у току израде предлога пројекта, односно, у фази састављања буџета пројекта треба прикупити одговарајуће информације (или/и понуде). За трошкове које није могуће прецизно утврдити („in kind“), потребно је дати процену и у писаном (наративном) опису буџета објаснити на који начин су ти трошкови процењени.

Потребно је представити укупно потребна средства за реализацију пројекта, као и износ средстава који се потражује од Министарства.

Средства „in kind“ могу да обухватају материјале и потрошна средства, људске ресурсе, рад, комуникацију, итд., при чему је потребно извршити њихову процену.

Обезбеђен нефинансијски допринос треба такође приказати.

Писана подршка пројекту, као и учешће више финансијера пројекта указује на озбиљност у осмишљавању пројекта и даје на значају, будући да су исти препознале и подржале и друге институције.

Буџет пројекта исказује се у динарима. Све трошкове треба исказати у бруто износу.

Трошковима неопходним за реализацију пројекта сматрају се трошкови који су настали током реализације пројекта, који су проверљиви и подржани валидном финансијском документацијом, а могу се односити на:

Трошкови људких ресурса - обухватају лична примања (плате, хонораре, дневнице) ангажованих на спровођењу пројекта (1 руководилац или 1 координатор пројекта, предавачи, радионичари, и др.) и не могу износи више од 40% средстава која се потражују од Министарства (осим ако природа пројекта то не чини апсолутно неопходним и у случају да је захтев добро образложен у предлогу пројекта, а у зависности од обима и врсте активности).

Трошкови пројектних активности - обухватају трошкове који су неопходни за реализацију пројекта - трошкови набавке услуга и добара који одговарају тржишним ценама и који су неопходни за реализацију пројекта.

Административни/пратећи трошкови - комуникације (телефон, факс, интернет), канцеларијски материјал, банкарске провизије и др.), пропорцијално захтевима пројекта.

Трошкови ревизије пројекта за пројекте за које се од Министарства потражује милион или више од 1.000.000,00 (словима: милион) динара - трошкови ревизије испуњења уговорних обавеза од стране овлашћеног ревизора.

Писани (наративни) опис буџета пројекта

Писаним (наративним) описом буџета пројекта детаљно се описује, образлаже и приказује структура трошкова за сваку буџетску ставку и подставку посебно. На тај начин се много јасније и прецизније приказују планирани трошкови пројекта, сачињени на основу елемената (јединица) за обрачун сваког појединачног трошка у зависности од његове природе - комад, литар, км, сат, дан, месец, радионица итд.

4.

СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТОМ И ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА БУДУЋИМ КОРИСНИЦИМА СРЕДСТАВА

(обавезе које настају након избора пројекта и потписивања уговора; правила и процедуре финансијског управљања пројектом)

Средства која се одобре за реализацију пројекта јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију изабраног пројекта и у складу са уговором који се закључује између Министарства и носиоца пројекта.

Прерасподела одобреног износа средстава

Носилац пројекта, у изузетним ситуацијама, може да тражи сагласност од Министарства ради прерасподеле средстава за реализацију планираних активности у оквиру одобреног пројекта.

Захтевом за прерасподелу средстава не може се тражити повећање расхода који се односе на људске ресурсе.

Прерасподела средстава се може извршити тек након добијања писмене сагласности или потписивањем анекса уговора са Министарством..

Правила о избегавању ненаменских исплата и сукоба интереса

Ненаменске исплате, односно исплате за трошкове које нису предвиђене буџетом нису дозвољене. Ненаменско коришћење средстава представља кршење уговора и основ је за раскид уговора и повраћај средстава, односно активирања инструмента обезбеђења.

Ненаменским исплатама се сматрају исплате које су извршене за набавке и услуге које нису планиране, односно одобрене предвиђеним буџетом пројекта, као и самоиницијативно извршена прерасподела буџетких ставки за које, уколико је уочена потреба, претходно није тражена, односно добијена писана сагласност Министарства.

Неопходно је да носиоци пројекта (и евентуални партнери на пројекту) предузму све потребне мере у циљу избегавања сукоба интереса приликом коришћења наменских средстава и да одмах по сазнању обавесте надлежни орган о свим ситуацијама које представљају или би могле довести до сукоба интереса, у складу са законом.

Сукоб интереса постоји у ситуацији у којој је непристрасно извршење уговорних обавеза било ког лица везаног уговором угрожено због прилике да то лице својом одлуком или другим активностима учини погодност себи или са њим повезаним лицима (чланови породице: супружник или ванбрачни партнер, дете или родитељ), запосленом, члану удружења, а на штету јавног интереса и то у случају породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса са тим лицем.

Не сматра се сукобом интереса када корисник средстава спроводи програм који је усмерен на чланове удружења као кориснике програма који припадају социјално осетљивим групама или особама са инвалидитетом.

Видљивост пројекта

У циљу видљивости пројекта, представљања активности и резултата пројекта, носилац пројекта у обавези је да:

- информисе јавност, а посебно циљну групу/е - користећи нека од средстава информисања и комуникација (интернет, ТВ, радио, новине, штампани информативно-промотивни материјал);
- на својој интернет презентацији објави: информације о одобреном пројекту и донаторима, као и најаве пројектних активности;

- приликом обраћања јавности наведе да је реализацију пројекта суфинансирало Министарство, а у штампаном и другим материјалима видно истакне обележје Министарства;
- води календар догађаја и активности, који доставља и Министарству, као и прес клипинг који садржи чланке, емисије, прилоге и сл. које су медији објавили о пројекту;

Посете на терену од стране Министарства

У циљу праћења реализације изабраних пројеката, Министарство може реализовати мониторинг посете и присуствовати пројектним активностима.

Ради што ефикасније евиденције постигнутих резултата на терену, као и додатне подршке пројектним тимовима да што успешније реализују планиране активности, представници Министарства ће, у складу са расположивим капацитетима, присуствовати одређеним пројектним активностима или организовати мониторинг посете удружењима

Контрола реализације и подношење извештаја Министарству

Министарство прати реализацију пројекта и врши контролу његове реализације.

Носилац пројекта је дужан да Министарству у сваком моменту, омогући контролу реализације пројекта и увид у сву потребну документацију.

Ако се приликом контроле утврди ненаменско трошење средстава Министарство је дужно да раскине уговор и затражи повраћај пренетих средстава, односно да активира инструмент обезбеђења, а невладина организација – корисник средстава је дужна да средства врати са законском каматом.

Извештавање

Удружење је дужно да Министарству подноси извештај/е о реализацији пројекта.

Нужно је да извештај садржи: податке о реализацији пројекта, спроведеним активностима, постигнутим резултатима и утрошеним средствима, као и рачуноводствену документацију о наменски утрошеним средствима и пратећи материјал којим се материјално доказују реализоване активности и употпуњује наративни и финансијски извештај.

За пројекте за које се од Министарства потражује милион или више од 1.000.000,00 (словима: милион) динара доставља се и извештај о испуњењавању уговорних обавеза од стране овлашћеног ревизора.

Уговором се ближе дефинише начин, динамика и садржина извештавања.